

**PĀRSKATS PAR PELDVIETU
ŪDENS KVALITĀTI
2010. GADA PELDSEZONĀ**

Rīga, 2011

Satura rādītājs

IEVADS	3. lpp.
MONITORINGS	7. lpp.
PELDVIETU ŪDENS KVALITĀTES NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPI	10. lpp.
PELDVIETU ŪDENS KVALITĀTES OPERATĪVĀS NOVĒRTĒŠANAS REZULTĀTI	13. lpp.
PELDVIETU ŪDENS KVALITĀTE VISĀ PELDSEZONAS LAIKĀ KOPUMĀ	14. lpp.
PELDVIETU ŪDENS KVALITĀTE UPJU BASEINU APGABALOS	21. lpp.
VALSTS MONITORINGA PROGRAMMĀ NEIEKĻAUTO PELDVIETU ŪDENS KVALITĀTE	24. lpp.
„ZILĀ KAROGA” KUSTĪBA	24. lpp.
2010.GADĀ VEIKTO PELDVIETU INSPEKCIJAS PLĀNVEIDA KONTROLES REZULTĀTI	25. lpp.
SECINĀJUMI	26. lpp.
PIELIKUMS PELDVIETU ŪDENS KVALITĀTE ILGLAICĪGĀ PERSPEKTĪVĀ, ANALIZĒJOT E.COLI SKAITU ŪDENĪ, VISĀ 2010. GADA PELDSEZONAS LAIKĀ KOPUMĀ LATVIJAS REPUBLIKAS NOZĪMES PILSĒTĀS UN NOVADOS	28. lpp.
Daugavpils	29. lpp.
Jēkabpils	29. lpp.
Jūrmala	29. lpp.
Liepāja	30. lpp.
Rīga	30. lpp.
Ventspils	30. lpp.
Brocēnu novads	30. lpp.
Dobeles novads	30. lpp.
Dundagas novads	31. lpp.
Engures novads	31. lpp.
Krāslavas novads	31. lpp.
Kuldīgas novads	31. lpp.
Limbažu novads	31. lpp.
Mērsraga novads	32. lpp.
Rojas novads	32. lpp.
Salacgrīvas novads	32. lpp.
Saldus novads	32. lpp.

Saulkrastu novads	32. lpp.
Siguldas novads	33. lpp.

Ievads

Latvija ir bagāta ar ūdeņiem – valstī ir 2256 ezeri, kuri ir lielāki par 1 ha, un >12400 upju. Aptuveni 40 % ezeru atrodas Latgalē. Lielāko daļu Latvijas upju veido upes, kuru garums ir <10 km. Tikai 880 upju garums pārsniedz 10 km. Bez tam Latvijā ir gara jūras piekraste - ~500 km, tai skaitā Rīgas jūras līča piekraste stiepjas ~308 km garumā.

Liela daļa ezeru un upju, kā arī jūras piekraste vasarā tiek izmantota atpūtai un peldēšanai. Ūdens kvalitāte ir viens no būtiskākajiem vides faktoriem, kas ietekmē cilvēku veselību tiem peldoties. Līdz 2009.gada 31.augustam peldvietu ūdens kvalitātes monitoringu veica Valsts aģentūra „Sabiedrības veselības aģentūra” (SVA), bet pēc SVA likvidēšanas minētā funkcija ir nodota Veselības inspekcijai. Monitoringu veic peldsezonas laikā, kuras ilgums Latvijas normatīvajos aktos ir noteikts no 15.maija līdz 15.septembrim.

Peldvietu ūdens kvalitātes monitorings un tā kvalitātes novērtēšana tiek veikta atbilstoši Eiropas Savienības (ES) un Latvijas normatīvo aktu prasībām - līdz 2007.gadam atbilstoši *Eiropas Padomes Direktīvas 76/160/EEK (1975.gada 8.decembris) par peldvietu ūdens kvalitāti* prasībām, bet, sākot ar 2008.gada peldsezonu, saskaņā ar *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/7/EK (2006.gada 15.februāris) par peldvietu ūdens kvalitātes pārvaldību un Direktīvas 76/160/EEK atcelšanu* prasībām.

Direktīvas 2006/7/EK prasības Latvijas nacionālajā likumdošanā ir ieviestas ar *2010.gada 6.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 608 „Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai”*. Atbilstoši MK noteikumu Nr.608 prasībām, Veselības inspekcija veic no valsts budžeta finansētu monitoringu tikai normatīvajos aktos par peldvietu higiēnas prasībām noteiktajās peldvietās¹. Šo noteikumu 1.pielikumā ir dotas 33 jūras piekrastes peldvietas, savukārt 2.pielikumā ir minētas 12 iekšzemes ūdeņu peldvietas, no tām 2 upju peldvietas un 10 ezeru vai ūdenskrātuvju peldvietas, kurās peldvietas īpašnieki – pašvaldības ir apņēmušās nodrošināt noteiktu labiekārtojuma līmeni, kā arī drošības un higiēnas prasību ievērošanu. Minēto oficiālo peldvietu sarakstu var papildināt, ieinteresētajām pašvaldībām griežoties Veselības ministrijā.

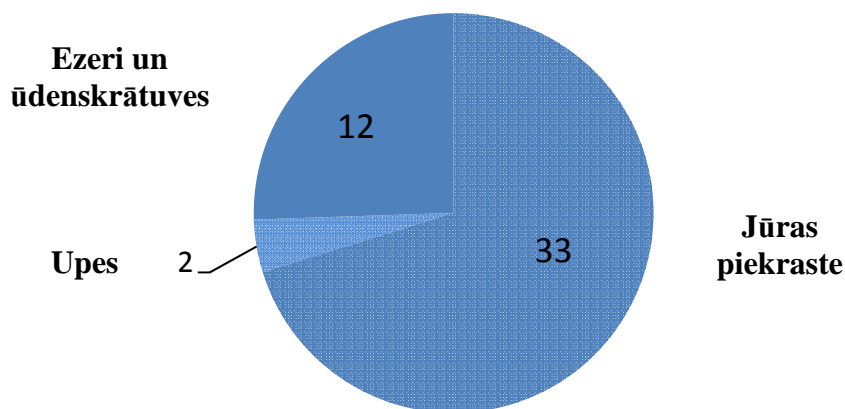
2010.gadā Veselības inspekcija papildus veica monitoringu arī Daugavpils Lielā Stropu ezera peldvietā „Stropu vilnis”, kā arī Jēkabpils Mežaparka ūdenskrātuves peldvietā, kuras šobrīd nav iekļautas MK noteikumu pielikumā, bet kuras ieguva „Zilā karoga” starptautisko sertifikātu, apliecinot pašvaldību ieinteresētību to uzturēšanā. Līdz ar to 2010.gada peldsezonā monitorings tika veikts 33 jūras piekrastes peldvietās, 12 ezeru un ūdenskrātuvju, kā arī 2 upju peldvietās (1.att.).

Līdz 2004.gadam peldvietu ūdens valsts monitorings tika veikts tikai 32 Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes peldvietās, bet sākot ar 2005.gadu – arī iekšzemes peldvietās (2.att.). Kopējais peldvietu skaits ir bijis mainīgs, sasniedzot 274 peldvietas (46 jūras piekrastē un 228 iekšzemes ūdeņos) 2009.gadā. Ar 2010.gadu veiktā oficiālo peldvietu skaita samazināšana ir saistīta ar gan ar ekonomisko krīzi un ierobežotu finansējumu monitoringam, gan ar ievērojamām demogrāfiskām izmaiņām dažādos valsts reģionos pēdējā desmitgadē. Šīs demogrāfiskās izmaiņas, kuru rezultātā vairākos Latvijas reģionos iedzīvotāju blīvums samazinās, ir saistītas ar zemo dzimstību, kā arī iekšējo un ārējo migrāciju. Līdz ar to virkne agrāko peldvietu ir zaudējušas savu nozīmi, un daudzas pašvaldības nav izrādījušas interesi to labiekārtošanā un uzturēšanā. Atbilstoši ES normatīvo aktu prasībām, monitorings ir jānodrošina vietās, kur sagaidāms liels peldētāju skaits. Pašvaldības ir tiesīgas noteikt, kāds peldētāju skaits ir uzskatāms par lielu lokālajiem apstākļiem, ņemot vērā arī iespējamo tūristu pieplūdumu peldsezonā, un kuras

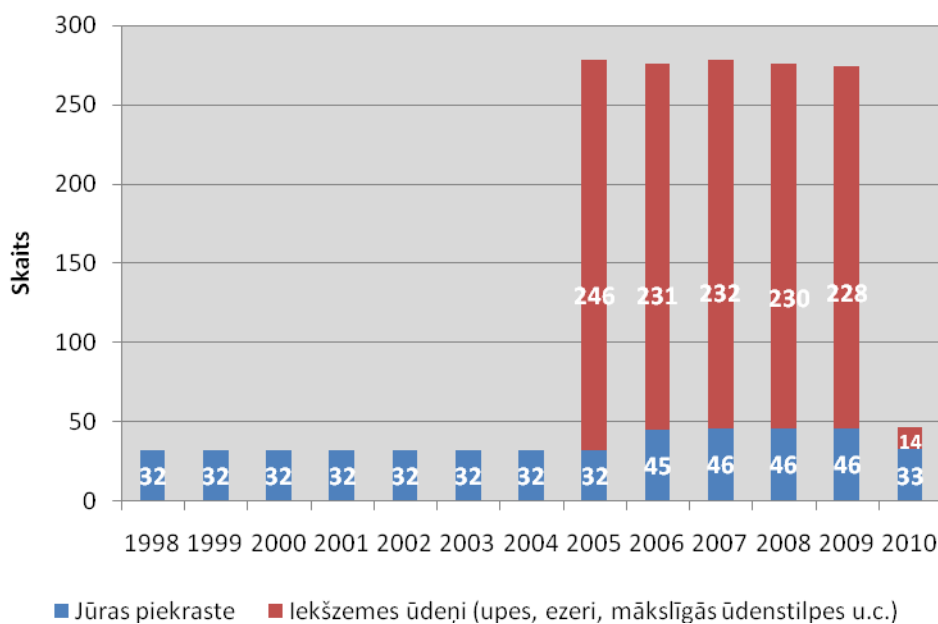
---

¹ 2008.gada 17.jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 454 „Peldvietu higiēnas prasības”

peldvietas turpmāk ir labiekārtojamas un uzturamas, kā arī iekļaujamas oficiālo peldvietu sarakstā.

1.attēls. Peldvietu ūdens kvalitātes novērojumu staciju skaits 2010.gadā.

2.attēls. Peldvietu ūdens kvalitātes novērojumu staciju skaits valsts monitoringa ietvaros, 1998.-2010.g.

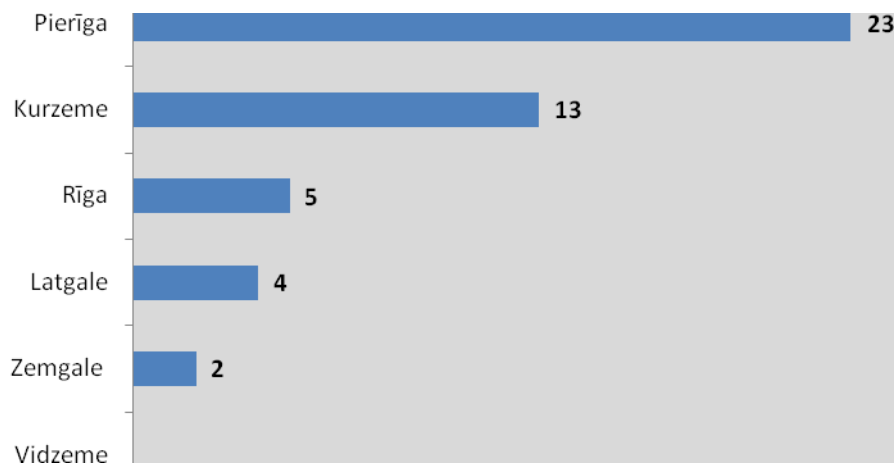
Atsevišķos gadījumos arī pašvaldības par saviem līdzekļiem ir papildus pasūtījušas peldvietu ūdens monitoringa veikšanu gan valsts monitoringa programmā ietvertajās peldvietās, gan citās peldvietās, kas valsts programmā nebija iekļautas.

Peldvietu sadalījums pa Latvijas statistiskajiem reģioniem², republikas pilsētām un novadiem atspoguļots attiecīgi 3., 4.un 5.attēlā. Jāatzīmē, ka saskaņā ar *Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu*³ Latvijas teritorija iedalās apriņķos, kuri vēl nav izveidoti, 9 republikas pilsētās un 110 novados. Līdz apriņķu izveidošanai informācijas analīzei lielāku teritoriālo vienību griezumā mērķtiecīgi ir izmantot statistisko reģionu griezumumu.

Pierīgas reģionu veido Jūrmala un 28 novadi bijušajos Limbažu, Ogres, Tukuma un Rīgas rajonos. Savukārt **Vidzemes reģionā** ietilpst Valmiera un 25 novadi bijušajos Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Madonas, Valkas un Valmieras rajonos, bet **Latgales reģionā** – Daugavpils, Rēzekne un 19 novadi bijušajos Daugavpils, Rēzeknes, Balvu, Krāslavas, Ludzas un Preiļu rajonos. **Zemgales reģionu** veido Jelgava, Jēkabpils un 20 novadi bijušajos Jelgavas, Aizkraukles, Bauskas, Dobeles un Jēkabpils rajonos, bet **Kurzemes reģionu** – Liepāja, Ventspils un 18 novadi bijušajos Liepājas, Ventspils, Kuldīgas, Saldus un Talsu rajonos. **Rīgas statistisko reģionu** veido Rīga.

Visvairāk oficiālo peldvietu, kuru ūdens kvalitātes monitorings veikts 2010.gadā, atrodas Pierīgas reģionā, t.sk. arī Jūrmalas pludmales zonā. Jāņem vērā, ka Rīga un Pierīgas reģions ir teritorija ar vislielāko iedzīvotāju skaitu un blīvumu, kā arī lielāko gan vietējo, gan ārvalstu tūristu daudzumu, kas ir potenciāli peldvietu izmantotāji. Savukārt Vidzemes statistiskajā reģionā šobrīd nav nevienas oficiālas peldvietas. Arī Zemgales un Latgales reģionos oficiālo peldvietu skaits ir nepietiekams.

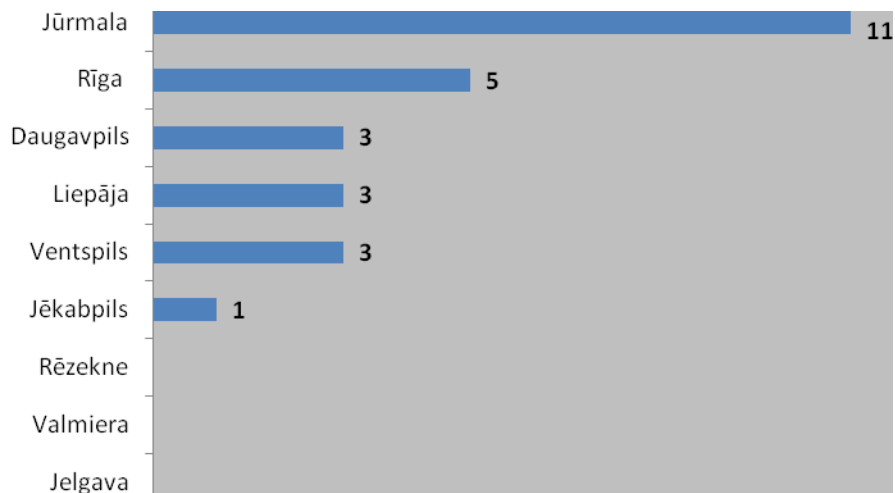
Analizējot peldvietu skaitu republikas pilsētās (nozīmīgas pilsētas ar lielu iedzīvotāju skaitu) jāsecina, ka trīs lielpilsētās (Jelgavā, Valmierā un Rēzeknē) 2010.gadā nav bijusi neviena oficiāla peldvieta. Nepietiekošs peldvietu skaits ir arī dažādos Latvijas novados – tikai 13 novados no pavisam 110 novadiem 2010.gadā bija oficiālas peldvietas, tomēr jāatzīmē, ka novadu lielums gan pēc teritorijas, gan iedzīvotāju skaita ir ļoti atšķirīgs.

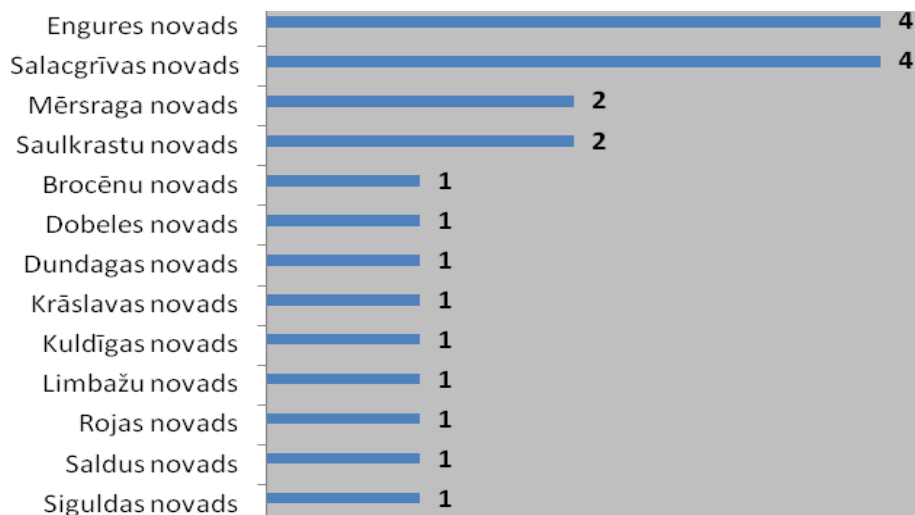
3.attēls. Peldvietu skaits dažādos Latvijas reģionos 2010.gadā.

² Ministru kabineta 2004.gada 28.aprīļa Rīkojums Nr. 271 „Par Latvijas Republikas statistiskajiem reģioniem un tajos ietilpstošajām administratīvajām vienībām”. Izdarīti grozījumi 3.06.2009. un 28.12.2010.

³ Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums. Pieņemts Saeimā 2008.gada 18.decembrī. Spēkā ar 2008.gada 31.decembri. Izdarīti grozījumi 28.01.2010. un 16.09.2010.

4.attēls. Peldvietu skaits Latvijas republikas nozīmes pilsētās 2010.gadā.

5.attēls. Peldvietu skaits Latvijas novados 2010.gadā.

Pārskats ir domāts sabiedrības veselības un vides aizsardzības speciālistiem un studentiem, pašvaldību darbiniekiem, kā arī ikvienam, kurš vasarā labprāt peldas un kuram rūp peldvietu ūdens kvalitāte.

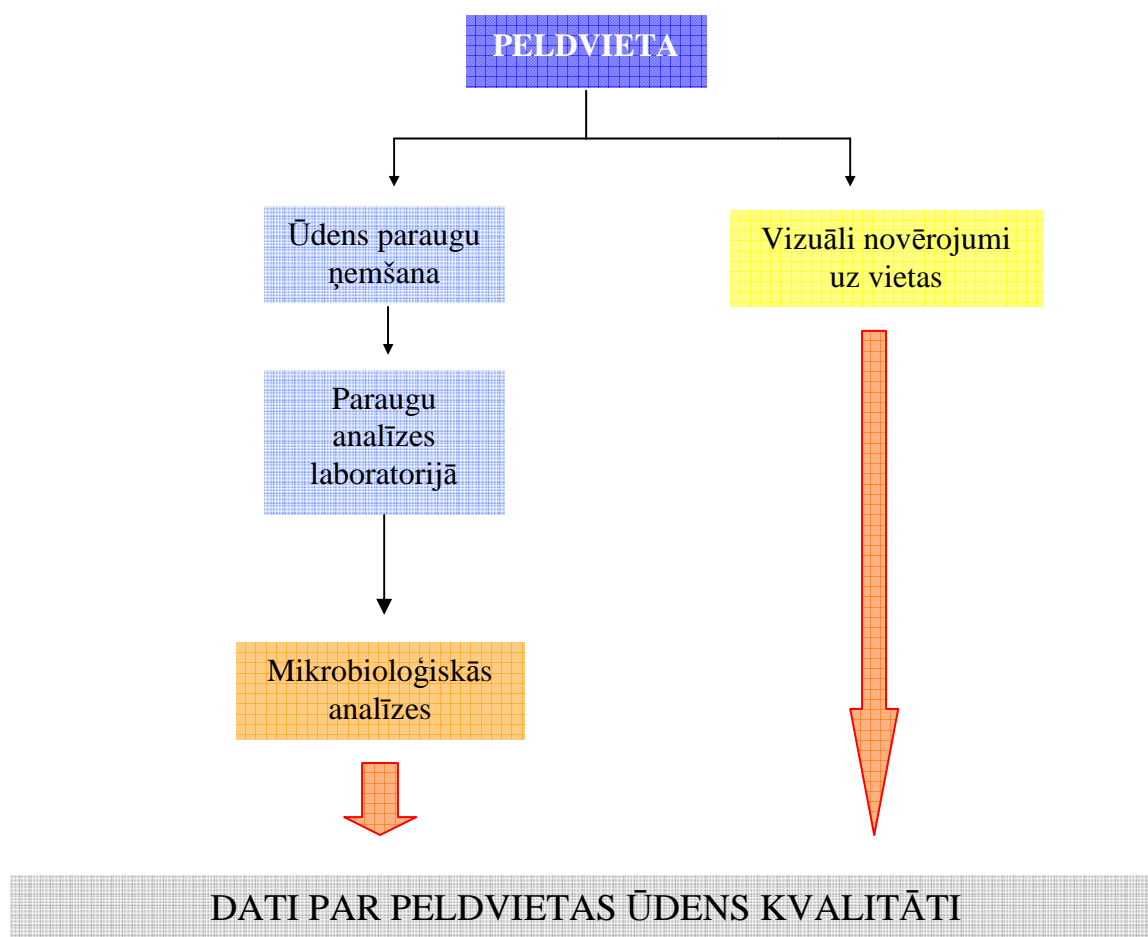
Peldvietu ūdens kvalitātes pārskatu ir sagatavojuši Veselības inspekcijas Uzraudzības plānošanas un attīstības departamenta Vides veselības nodaļa (vide@vi.gov.lv).

Monitorings

Peldvietu ūdens kvalitātes monitoringa procesa shēma ir parādīta 6.attēlā. Ūdens paraugi tiek ņemti peldsezonas laikā no 15.maija līdz 15.septembrim. Ierobežota finansējuma apstākļos, kas pēdējos gados ir bijis atvēlēts peldvietu ūdens monitoringam, ūdens paraugus valsts monitoringa programmas ietvaros ņem orientējoši vienu reizi mēnesī. Pirmo paraugu ņem aptuveni nedēļu pirms peldsezonas sākuma. Kopumā katrā peldvietā 2010.gadā tika paņemti 5 paraugi. Jāatzīmē, ka Direktīva 2006/7/EK paredz, ka 4 ūdens paraugi peldsezonas laikā ir tas minimāli nepieciešamais apjoms, lai varētu veikt peldvietas ūdens ilglaicīgās kvalitātes novērtējumu.

Ūdens paraugi tiek nogādāti laboratorijā mikrobioloģisko analīžu veikšanai. Ņemot ūdens paraugus, paralēli veic peldvietas vizuālu pārbaudi, lai konstatētu netipiskas ūdens krāsas izmaiņas, pārmērīgu zilaļģu savairošanos (t. s. ūdens „ziedēšanu”), ūdens piesārņojumu ar peldošiem atkritumiem, naftas produktiem vai virsmas aktīvām vielām, par ko liecina ilgstoši noturīgas putas.

Ūdens paraugos laboratorijā, atbilstoši Direktīvas 2006/7/EK prasībām, tiek noteikti tikai mikrobioloģiskie rādītāji – Escherichia coli (E.coli jeb fekālās koliformas) un zarnu enterokoku baktēriju skaits, kas ir mikrobioloģiskā piesārņojuma indikatori un liecina par iespējamo ūdens fekālo piesārņojumu.

6.attēls. Peldvietu ūdens kvalitātes monitoringa shēma.

Vairākas pašvaldības ir organizējušas un finansējušas papildu paraugu ņemšanu peldvietās. Kopsavilkums par pašvaldībām un peldvietām, par kurām informācija ir iesniegta Veselības inspekcijai⁴, dots 1.tabulā. Pašvaldību veiktā monitoringa dati ir iekļauti kopējā novērtējumā.

1.tabula

Kopsavilkums par pašvaldību veikto peldvietu ūdens kvalitātes monitoringu 2010.gadā

Pašvaldība	Peldvieta	Paraugu skaits	Piezīmes
Rīga, Pārdaugavas izpilddirekcija	Vakarbuļi	1	Iekļauta valsts monit. progr., „Zilā karoga” peldvieta
	Daugavgrīva	1	Iekļauta valsts monit. progr.
Daugavpils	Lielā Stropu ezera peldvieta	5	Iekļauta valsts monit. progr., „Zilā karoga” peldvieta
	Lielā Stropu ezera peldvieta „Stropu vilnis”	5	Iekļauta valsts monit. progr., „Zilā karoga” peldvieta
Liepāja	Pludmale pie stadiona	4	Iekļauta valsts monit. progr., „Zilā karoga” peldvieta
	Dienvidrietumu pludmale	4	Iekļauta valsts monit. progr., „Zilā karoga” peldvieta
Ventspils	Pilsētas pludmale	12	Iekļauta valsts monit. progr., „Zilā karoga” peldvieta
Jūrmala	Lielupe	5	Iekļauta valsts monit. progr.
	Bulduri	5	Iekļauta valsts monit. progr.
	Dzintari	5	Iekļauta valsts monit. progr.
	Majori	5	Iekļauta valsts monit. progr., „Zilā karoga” peldvieta
	Dubulti	5	Iekļauta valsts monit. progr.
	Pumpuri	5	Iekļauta valsts monit. progr.
	Melluži	5	Iekļauta valsts monit. progr.

⁴ Atbilstoši 2010.gada 6.jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr. 608 „Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai” 5.punktam

1.tabula (turp.)

Pašvaldība	Peldvieta	Paraugu skaits	Piezīmes
Jūrmala	Asari	5	Iekļauta valsts monit. progr.
	Vaivari	5	Iekļauta valsts monit. progr.
	Kauguri	5	Iekļauta valsts monit. progr.
	Jaunķemeri	5	Iekļauta valsts monit. progr., „Zilā karoga” peldvieta
	Slokas karjers	3	Nav iekļauta valsts monit. progr.
	Lielupes peldvieta Slokā	3	Nav iekļauta valsts monit. progr.
	Lielupes peldvieta Dubultos	3	Nav iekļauta valsts monit. progr.
	Lielupes peldvieta Majoros	3	Nav iekļauta valsts monit. progr.
	Lielupes peldvieta Stirnuragā	3	Nav iekļauta valsts monit. progr.
Alūksnes novads	Alūksnes ezers, peldvieta „Šūpalas”	1	Nav iekļauta valsts monit. progr.
	Alūksnes ezers, peldvieta „Melnums”	1	Nav iekļauta valsts monit. progr.
	Alūksnes ezers, peldvieta „Vējiņš”	1	Nav iekļauta valsts monit. progr.
Kuldīgas novads	Ventas upe, peldvieta „Mārtiņsala”	1	Iekļauta valsts monit. progr., „Zilā karoga” peldvieta

Peldvietu ūdens kvalitātes novērtēšanas principi

Peldvietas ūdens kvalitātes novērtēšana tiek veikta divos etapos:

- Operatīvais novērtējums pēc katras paraugu ņemšanas reizes;
- Peldvietas ūdens kvalitātes novērtējums ilglaicīgā perspektīvā kopumā, kuras mērķis ir noteikt pastāvīgos riskus, kas pasliktina vai var pasliktināt ūdens kvalitāti un apdraudēt cilvēka veselību.

1. Peldvietu ūdens kvalitātes operatīvais novērtējums

Veicot operatīvo novērtējumu, tiek vērtēti mikrobioloģisko rādītāju robežlielumu (2.tabula) pārsniegumi katrā individuālajā ūdens paraugā, lai pieņemtu lēmumu par peldēšanās aizliegšanu vai neieteikšanu peldēt, ja iespējams peldvietas ūdens fekālais piesārņojums ar cilvēka veselību apdraudošiem patogēnajiem mikroorganismiem. Savukārt peldvietas ūdens vizuāls novērtējums uz vietas sniedz papildu informāciju par iespējamo ķīmisko piesārņojumu, kas parasti rodas lokālas vai lielāka mēroga vides avārijas rezultātā, un zilaļģu masveida savairošanos.

2.tabula

Orientējoši kritēriji peldvietu ūdens kvalitātes operatīvai novērtēšanai⁵

N.p. k.	Rādītājs	Robežlielums	Metode
1.	Zarnu enterokoki (KVV/100 ml)	100	LVS EN ISO 7899-1:2006 „Ūdens kvalitāte. Zarnu enterokoku noteikšana un uzskaitē. 1.daļa: Mikrometode (visiespējamākā skaita metode) virszemes ūdenim un notekūdenim” vai LVS EN ISO 7899-2:2006 „Ūdens kvalitāte. Zarnu enterokoku noteikšana un uzskaitē. 2.daļa: Membrānfiltrācijas metode”
2.	Escherichia coli (KVV/100 ml)	2000	LVS EN ISO 9308-1:2006 „Ūdens kvalitāte. Escherichia coli un koliformas baktēriju noteikšana un uzskaitē. 1.daļa: Membrānfiltrācijas metode” vai LVS EN ISO 9308-3:2006 „Ūdens kvalitāte. Escherichia coli un koliformas baktēriju noteikšana un uzskaitē. 3.daļa: Mikrometode (visiespējamākais skaits), E.coli noteikšana un uzskaitē virszemes ūdenī un notekūdenī.”
3.	Zilaļģu u.c. fitoplanktona aļģu „ziedēšana”	Nedrīkst būt	vizuāla pārbaude

⁵ 2010.gada 6.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 608 „Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai”, 3.pielikums

2.tabula (turp.)

N.p.k.	Rādītājs	Robežlielums	Metode
4.	Naftas produkti	Nav raksturīgas smakas un peldošas plēves	organoleptiska un vizuāla pārbaude
5.	Virsmas aktīvās vielas	Nav ilgstoši noturīgu putu	vizuāla pārbaude
6.	Piesārņojums ar peldošiem u.c. atkritumiem	Nedrīkst būt	vizuāla pārbaude

Piezīme: KVV – kolonijas veidojošās vienības

Peldvietas ūdens kvalitātes operatīva novērtēšana pamatojas uz eksperta slēdzienu par mikrobioloģiskā piesārņojuma lielumu un raksturu:

- **Nav ieteicams peldēties**, ja *E.coli* skaits ir lielāks par 2000, bet nepārsniedz 3000 mikroorganismu šūnas 100 ml ūdens un/vai *zarnu enterokoku* skaits pārsniedz 300, bet nepārsniedz 500 mikroorganismu šūnas 100 ml ūdens;
- **Aizliegts peldēties**, ja *E.coli* skaits ir lielāks par 3000 mikroorganismu šūnām 100 ml ūdens un/vai *zarnu enterokoku* skaits pārsniedz 500 mikroorganismu šūnas 100 ml ūdens.

Jāuzsver, ka šobrīd ES līmenī peldūdeņu operatīvai novērtēšanai uzmanība netiek pievērsta un Direktīva 2006/7/EK nekādus kritērijus neizvirza, tomēr daudzas dalībvalstis jau izmanto vai plāno izstrādāt savus nacionālos kritērijus.

Peldēšanās nav pieļaujama, ja ūdenī ir vērojama pārmērīga zilaļģu savairošanās, kas izpaužas kā ūdens iekrāsošanās zilganzaļā krāsā vai arī ūdens virsmas pārklāšanās ar zilganzaļu plēvi. Zilaļģes apdraud peldētāju veselību, jo, tām sadaloties, ūdenī var izdalīties toksīni. Zilaļģu toksīniem var būt ādu un gļotādu kairinoša iedarbība, kas izsauc dažādas alerģiskas reakcijas. Retāk peldēšanās šādā ūdenī, ja ūdens lielos daudzumos nokļūst gremošanas sistēmā, var radīt saindēšanos, jo toksīniem piemīt arī hepatotoksiska un neirotoksiska iedarbība.

Jāatzīmē, ka zilaļģu savairošanās parasti notiek stāvošos un ar augu barības vielām piesārņotos ūdeņos siltos laika apstākļos. Tas liecina par sliktu ezera ekoloģisko kvalitāti kopumā, jo īpaši, ja zilaļģu savairošanās notiek gadu no gada.

2. Peldvietu ūdens kvalitātes ilglaicīgais novērtējums

Peldvietu ūdens kvalitātes ilglaicīgais novērtējums ir jāveic atbilstoši Direktīvas 2006/7/EK un Ministru kabineta noteikumu Nr. 608 prasībām, ņemot vērā **četrus pēdējo peldsezonu** datus un piemērojot statistiskās analīzes kritērijus, kas doti 3. un 4.tabulā⁶. Līdz ar to šobrīd vēl nav iespējams veikt novērtējumu, kurš atbilst Direktīvas 2006/7/EK

⁶ Peldvietas ūdens tiek klasificēts kā **izcilas, labas, pietiekamas** vai **zemas** kvalitātes ūdens

prasībām, jo pirms 2008.gada zarnu enterokoku skaits parasti netika noteikts, līdz ar to par Latvijas peldvietām šobrīd ir pieejami trīs pēdējo gadu novērojumu dati. Eiropas Komisija (EK) ir izstrādājusi vadlīnijas peldvietu ūdens kvalitātes novērtēšanai pārejas periodā⁷.

3.tabula

Iekšzemes ūdeņu peldvietu ilglaicīgās kvalitātes kritēriji⁸

N.p. k.	Rādītājs	Izcila kvalitāte	Laba kvalitāte	Pietiekama kvalitāte
1.	Zarnu enterokoki (KVV/100 ml)	200 ⁽¹⁾	400 ⁽¹⁾	330 ⁽²⁾
2.	Escherichia coli (KVV/100 ml)	500 ⁽¹⁾	1000 ⁽¹⁾	900 ⁽²⁾

Piezīmes: KVV – kolonijas veidojošās vienības

⁽¹⁾ Pamatojoties uz 95.procentiles novērtēšanu

⁽²⁾ Pamatojoties uz 90.procentiles novērtēšanu

4.tabula

Jūras piekrastes peldvietu ilglaicīgās kvalitātes kritēriji⁸

N.p. k.	Rādītājs	Izcila kvalitāte	Laba kvalitāte	Pietiekama kvalitāte
1.	Zarnu enterokoki (KVV/100 ml)	100 ⁽¹⁾	200 ⁽¹⁾	185 ⁽²⁾
2.	Escherichia coli (KVV/100 ml)	250 ⁽¹⁾	500 ⁽¹⁾	500 ⁽²⁾

Piezīmes: KVV – kolonijas veidojošās vienības

⁽¹⁾ Pamatojoties uz 95.procentiles novērtēšanu

⁽²⁾ Pamatojoties uz 90.procentiles novērtēšanu

Latvijas peldvietu ūdens ilglaicīgās kvalitātes novērtējums 2008.-2009.gada peldsezonās tika veikts, balstoties uz nosacījumiem, kas E.coli tika izvirzīti *Eiropas Padomes Direktīvā 76/160/EEC (1975.gada 8.decembris) par peldvietu ūdens kvalitāti* un bija spēkā līdz 2007.gadam. Savukārt EK pārejas periodā ir ieteikusi bez E.coli skaita kritērija izmantot arī zarnu enterokoku skaita mērķlieluma kritēriju, kas bija dots Direktīvā

⁷ Direktīvas 2006/7/EK prasībām atbilstošs novērtējums jāveic ne vēlāk kā līdz 2015.gada peldsezonas sākumam

⁸ 2010.gada 6.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 608 „Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai”, 1.pielikums

76/160/EEC (5.tabula). Jāatzīmē, ka Direktīva 76/160/EEC neparedzēja peldvietu ūdens ilglaicīgās kvalitātes novērtēšanā izmantot minēto zarnu enterokoku mērķlielumu, līdz ar to šādas novērtēšanas ieviešana nav zinātniski pamatota un tās rezultāti ES mērogā ir diskutabli. Kā redzams 3.un 4.tabulā, saskaņā ar jauno peldūdeņu Direktīvu 2006/7/EK ir pieļaujamas lielākas zarnu enterokoku koncentrācijas ūdenī, nekā iepriekš noteiktais mērķlielums 100 baktērijas 100 ml ūdens. Līdz ar to arī 2010.gada peldsezonas novērtējums ir veikts, balstoties tikai uz E. coli skaita kritēriju.

5.tabula

Peldvietu ūdens mikrobioloģiskās kvalitātes rādītāji ilglaicīgās kvalitātes novērtēšanai pārejas periodā

Rādītājs	Robežlielums	Mērķlielums
Fekālo koliformu (<i>E. coli</i>) baktēriju skaits 100 ml	2000	100
Zarnu enterokoku baktēriju skaits 100 ml	-	100

Veicot ilglaicīgās kvalitātes novērtējumu, peldvietas ūdens kvalitāte tiek vērtēta viena gada visas peldsezonas laikā kopumā, analizējot visu ņemto ūdens paraugu atbilstību E.coli skaita rādītāja robežlielumam un mērķlielumam. Peldvietas ūdens mikrobioloģiskā kvalitāte ir atbilstoša, ja:

- Vismaz 95 % paraugu atbilst E.coli robežlieluma prasībām;
- Vismaz 80 % paraugu atbilst E.coli mērķlieluma prasībām.

Tā kā 2010.gadā valsts monitoringa programmas ietvaros katrā peldvietā tika ņemti pavisam 5 ūdens paraugi, un, ja pašvaldība neorganizēja papildu paraugu ņemšanu, tad šajā gadījumā visiem peldvietas paraugiem ir jāatbilst E.coli skaita robežlieluma prasībām. Savukārt mērķlielumu prasībām var neatbilst viens ūdens paraugs.

Peldvietu ūdens kvalitātes operatīvās novērtēšanas rezultāti

Pēc laboratorijas analīžu un vizuālo novērojumu rezultātiem, balstoties uz eksperta slēdzienu, peldvietu ūdens operatīvi tiek klasificēts 3 kategorijās: „**peldēties atļauts**”, „**peldēties nav ieteicams**” vai arī „**peldēties aizliegts**”. Ieteikums nepeldēties pamatā attiecas uz jutīgajām iedzīvotāju grupām – bērniem, vecākiem cilvēkiem un cilvēkiem ar hroniskām slimībām un novājinātu imūno sistēmu.

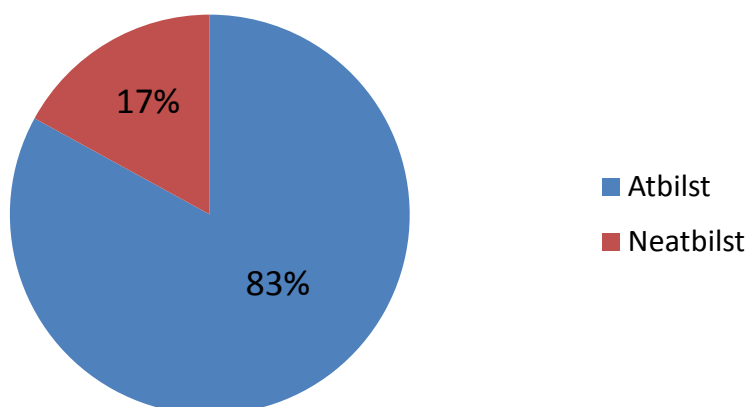
2010.gada peldsezonā aizliegums peldēties tika noteikts vienu reizi – **Salacgrīvas pludmalē**, kur jūnija otrajā nedēļā tika konstatēts liels mikrobioloģiskais piesārņojums (E.coli šūnu skaits 100 ml ūdens sasniedza 7200, vairāk nekā trīs reizes pārsniedzot noteikto robežlielumu). Nākošajā nedēļā piesārņojuma situācija bija mazinājusies (E.coli šūnu skaits 100 ml ūdens bija nokrities līdz 720), tāpēc peldēšanās aizliegums tika atcelts. Epizodiskā piesārņojuma iemesls varēja būt gan nepietiekami attīrītu notekūdeņu izplūde no attīrīšanas iekārtām, neattīrītu kanalizācijas ūdeņu izmešana no kāda kuģa vai arī lokālais piesārņojums nehigiēniskas atpūtnieku uzvedības rezultātā. Jāatzīmē, ka arī 2009.gada peldsezonā vienā no MK noteikumu Nr. 454 „Peldvietu higiēnas prasības” pielikumā minētajām peldvietām (Vecāķu pludmale) epizodiski tika konstatēts liels mikrobioloģiskais piesārņojums, kura dēļ peldēšanās tika aizliegta.

2010.gada augusta otrajā pusē Latvijas Infektoloģijas centrs izplatīja paziņojumu, ka augusta vidū Daugavpils Lielā Stropu ezera ūdenī konstatēta enterovīrusu klātbūtne, kaut gan augustā veiktās mikrobioloģiskās analīzes neuzrādīja fekālo piesārņojumu un peldēšanās nebija aizliegta vai kā citādi ierobežota. Enterovīrusu klātbūtne ūdenī tika saistīta ar saslimstības ar serozo meningītu uzliesmojumu 2010.gada vasarā Latgales reģionā, t.sk. Daugavpils pilsētā, jo slimības izraisītājs pieder pie minētās enterovīrusu grupas un var izplatīties arī ar peldūdeņiem vai dzeramo ūdeni. Tomēr detalizētāka enterovīrusu analīze, kas prasīja vairākas nedēļas, neuzrādīja serozā meningīta vīrusa klātbūtni ezera ūdenī. Jāuzsver, ka enterovīrusi netiek izmantoti peldvietu ūdens monitoringā kā indikatororganismi to sarežģītās un ilgu laiku prasošās noteikšanas dēļ.

2010.gada peldsezonā zilaļģu masveida savairošanās novērotajās peldvietās netika konstatēta.

Peldvietu ūdens kvalitāte visā peldsezonas laikā kopumā

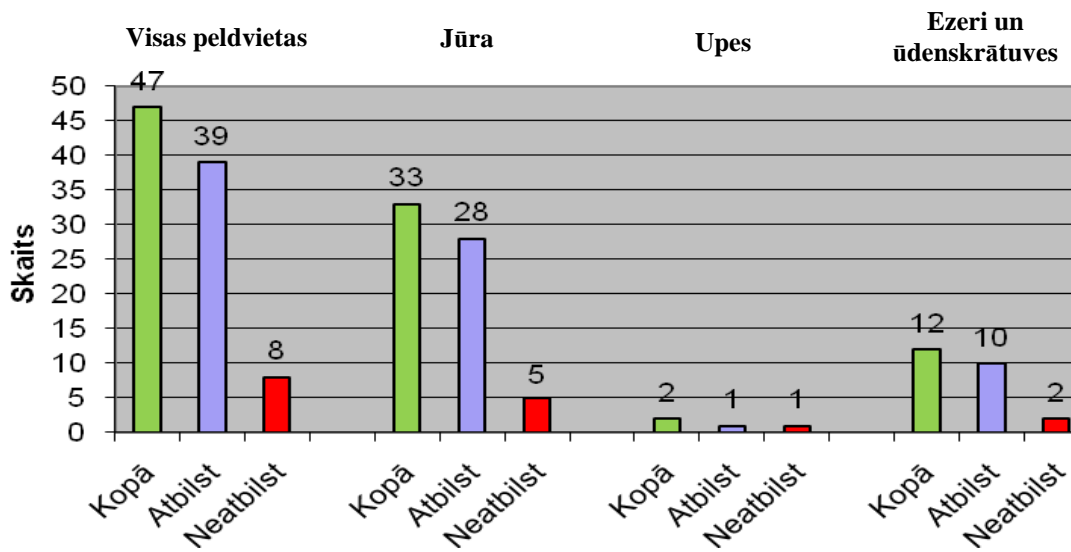
Nemot vērā E.coli skaita peldvietu ūdenī robežlieluma un mērķlieluma pārsniegumus visas 2010.gada peldsezonas laikā, Latvijā kopumā 17 % peldvietu neatbilst kvalitātes prasībām ilglaicīgā perspektīvā (7.att.), respektīvi, pastāv draudi, ka to ūdens kvalitāte nav stabila un ir iespējama epizodiska ūdens kvalitātes pasliktināšanās. Jāatzīmē, ka 2008.un 2009.gadā šādu peldvietu bija aptuveni 14 %, tomēr objektīvs salīdzinājums nav iespējams sakarā ar krasām kopējā peldvietu skaita izmaiņām.

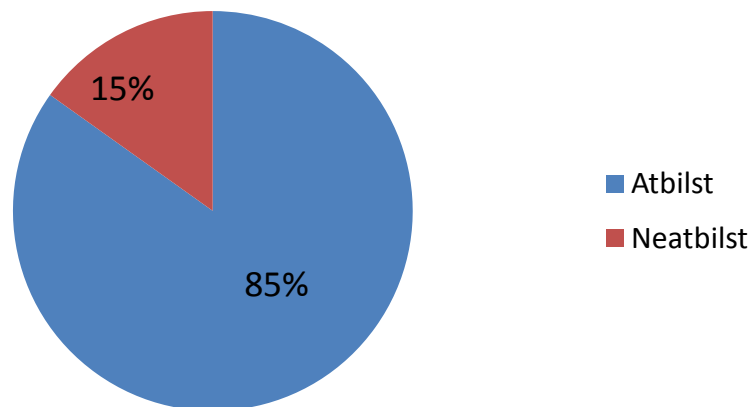
7.attēls. Peldvietu ūdens mikrobioloģiskās kvalitātes atbilstība prasībām pēc E.coli skaita rādītāja 2010.gadā.

Iepriekšējos gados visvairāk apdraudēta bija upju peldvietu kvalitāte – tā, piemēram, 2009.gadā ~34% upju peldvietu neatbilda kvalitātes prasībām. Tā kā šobrīd ir tikai 2 upju peldvietas, no kurām viena neatbilda ilglaicīgās kvalitātes prasībām (8.att.), kopējo tendenču novērtējumam nav iespējams izdarīt. Analizējot atsevišķi jūras un ezeru un ūdenskrātuvi peldvietu kvalitāti, jāsecina, ka kvalitātes prasībām neatbilst 15 % jūras peldvietu un 17 % ezeru un ūdenskrātuvi peldvietu (9.un 10.att.).

Latvija

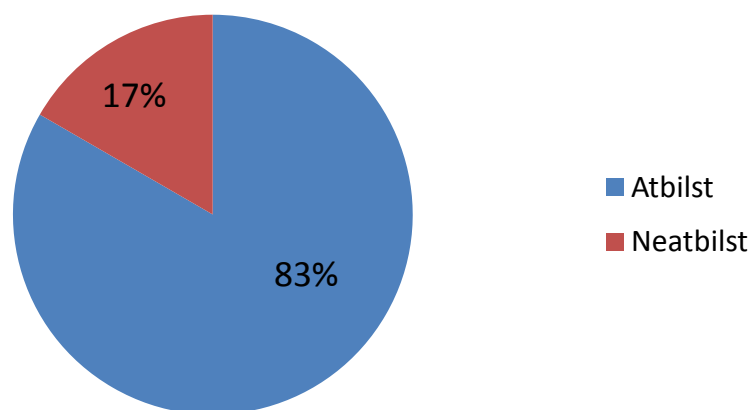

8.attēls. Dažādu peldvietu atbilstība ūdens mikrobioloģiskās kvalitātes prasībām pēc E.coli skaita rādītāja 2010.gadā Latvijā kopumā.

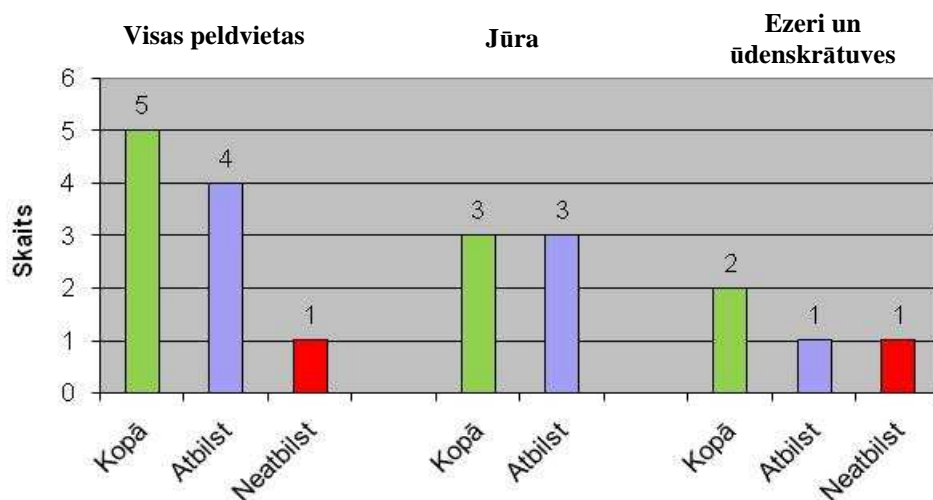
9.attēls. Jūras peldvietu ūdens mikrobioloģiskās kvalitātes atbilstība prasībām pēc E.coli skaita rādītāja 2010.gadā.

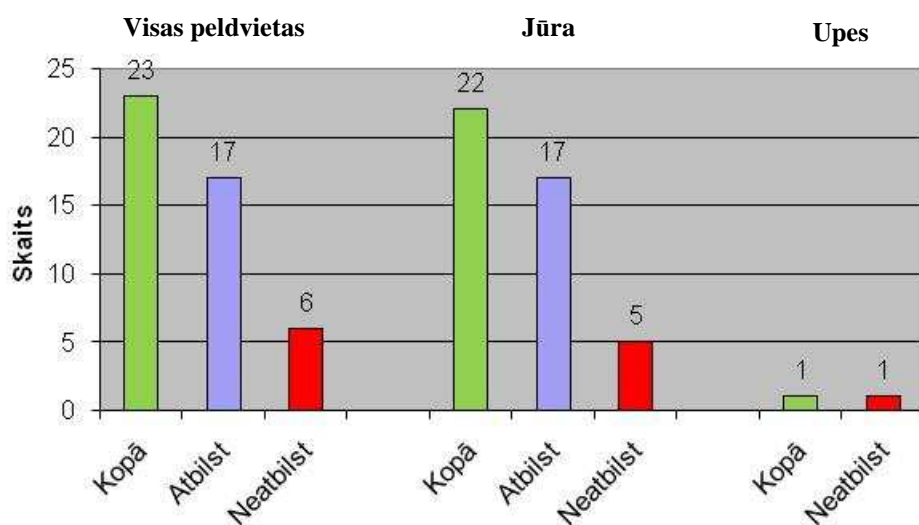

10.attēls. Ezeru un ūdenskrātuvju peldvietu ūdens mikrobioloģiskās kvalitātes atbilstība prasībām pēc E.coli skaita rādītāja 2010.gadā.

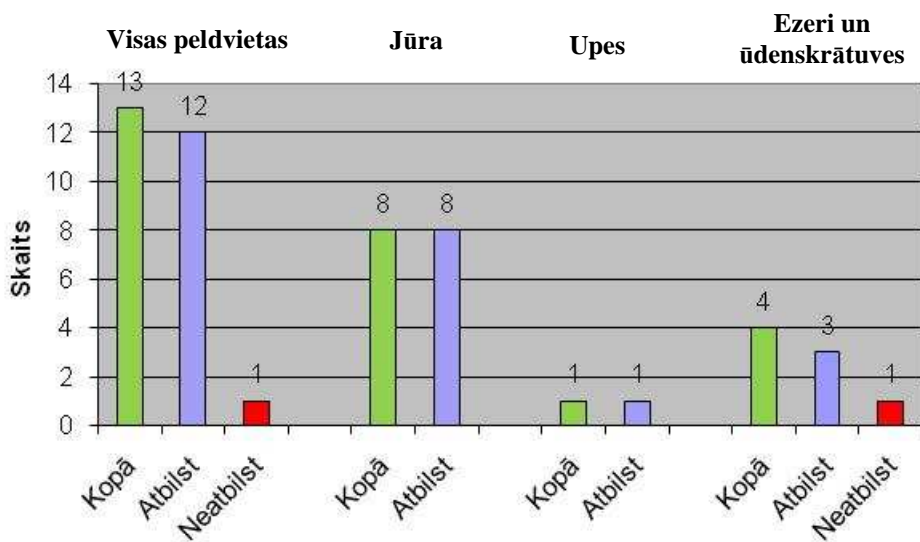
Detalizēta informācija par peldvietu kvalitāti ilglaicīgā perspektīvā dažādos Latvijas reģionos dota 11.-17.attēlā. Tomēr jāpasvīturo, ka atšķirīgais peldvietu skaits ļauj veikt tikai orientējošu salīdzinājumu. Lai gan Latgales un Zemgales reģionos visas peldvietas bija ar labu kvalitāti, to kopējais skaits ir mazs. Analizējot stāvokli reģionos ar lielāku peldvietu skaitu, augstākais labas kvalitātes peldvietu īpatsvars 2010.gadā bija Kurzemes reģionā (17.att.), kurā tikai viena peldvieta – grants karjers „**Beberliņi**” Liepājā-neatbilda ilglaicīgās kvalitātes prasībām, kas sastāda 8 % no to kopējā skaita. Savukārt Pierīgas reģionā nepietiekama kvalitāte bija sešās peldvietās jeb 26 % peldvietu. Kā redzams 12.attēlā, piecas no šīm peldvietām ir jūras piekrastes peldvietas – **Ragaciems, Klapkalnciems, Kauguri, Salacgrīva** un **Ainaži**. Tomēr šajās peldvietās neatbilstošu paraugu skaits nepārsniedza 40 %, kamēr **Gaujas upes** peldvietā **Siguldā** visos piecos ņemtajos ūdens paraugos bija pārsniegts E.coli skaita mērķlielums. Tā kā parasti tieši upēs tiek novadīti vairāk vai mazāk attīrīti notekūdeņi, upju peldvietām ir lielākais risks, ka to kvalitāte var periodiski pasliktināties. Arī Rīgas līča peldvietas var ietekmēt tajā ieplūstošo upju atnestais piesārņojums, savukārt atklātās jūras peldvietas ir ar labu kvalitāti.

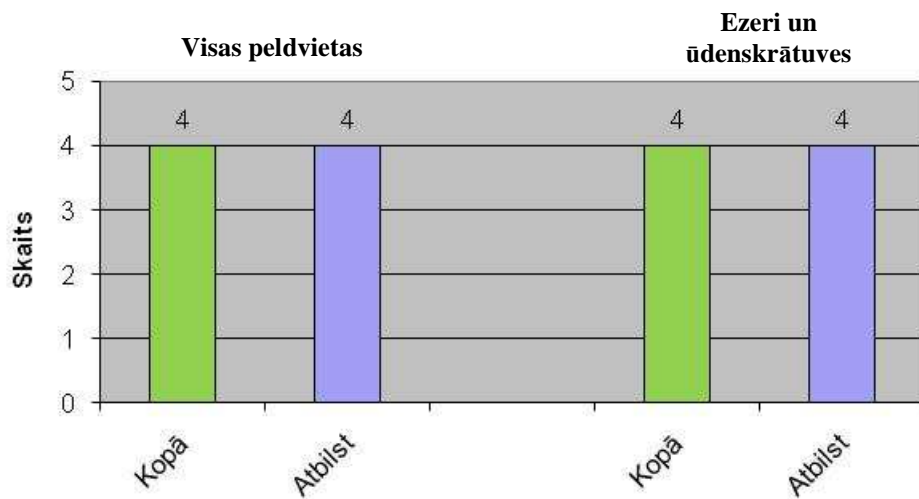
11.attēls. Peldvietu atbilstība ūdens ilglaicīgās kvalitātes prasībām pēc E.coli skaita rādītāja Rīgā 2010.gadā.

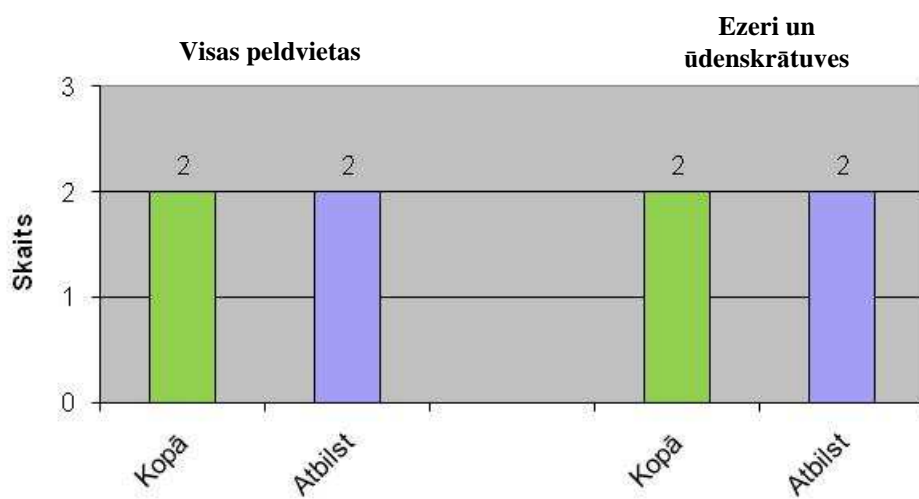
12.attēls. Peldvietu atbilstība ūdens ilglaicīgās kvalitātes prasībām pēc E.coli skaita rādītāja Pierīgas reģionā 2010.gadā.

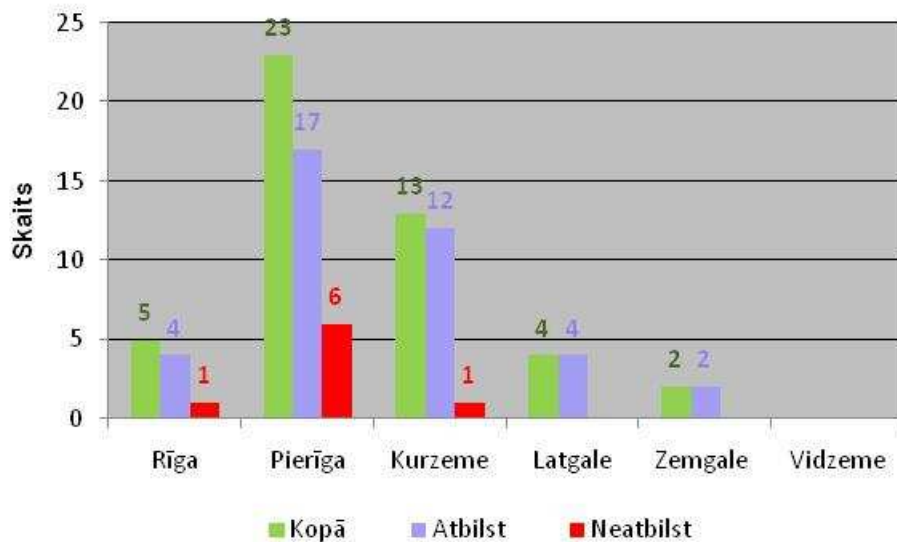
13.attēls. Peldvietu atbilstība ūdens ilglaicīgās kvalitātes prasībām pēc E.coli skaita rādītāja Kurzemes reģionā 2010.gadā.

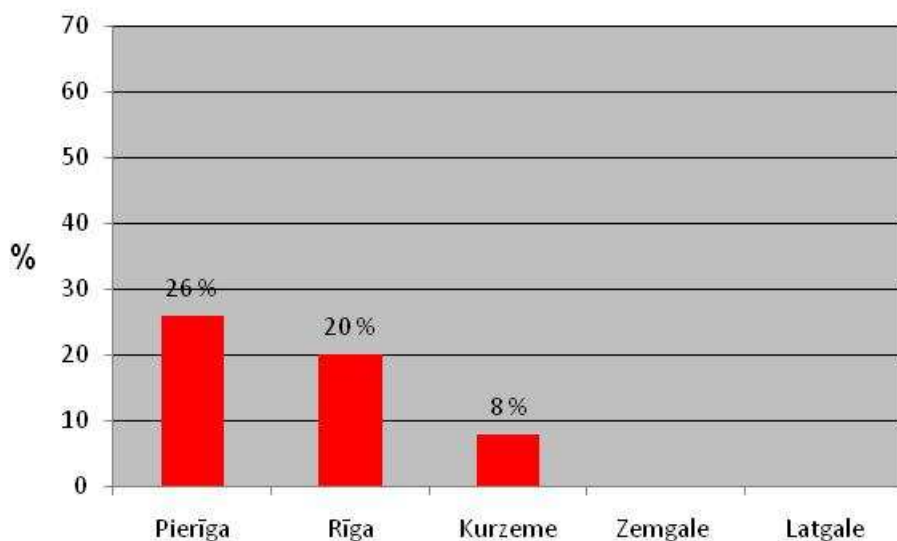
14.attēls. Peldvietu atbilstība ūdens ilglaicīgās kvalitātes prasībām pēc E.coli skaita rādītāja Latgales reģionā 2010.gadā.

15.attēls. Peldvietu atbilstība ūdens ilglaicīgās kvalitātes prasībām pēc E.coli skaita rādītāja Zemgales reģionā 2010.gadā.

16.attēls. Kopsavilkums par peldvietu ūdens kvalitātes atbilstību prasībām ilglaicīgā perspektīvā dažādos Latvijas reģionos 2010.gadā.

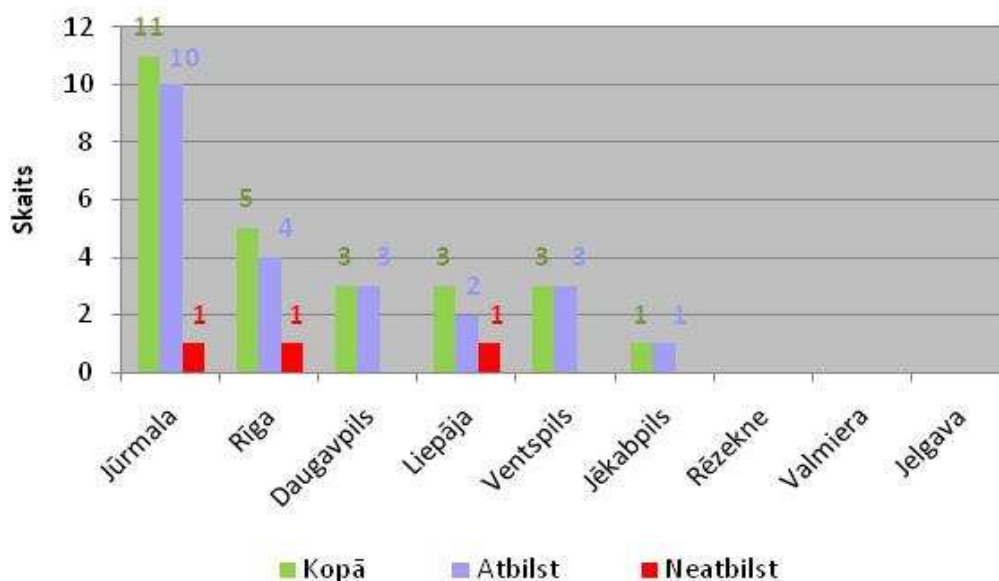

17.attēls. Ilglaicīgās kvalitātes prasībām neatbilstošo peldvietu īpatsvars dažādos Latvijas reģionos 2010.gadā.

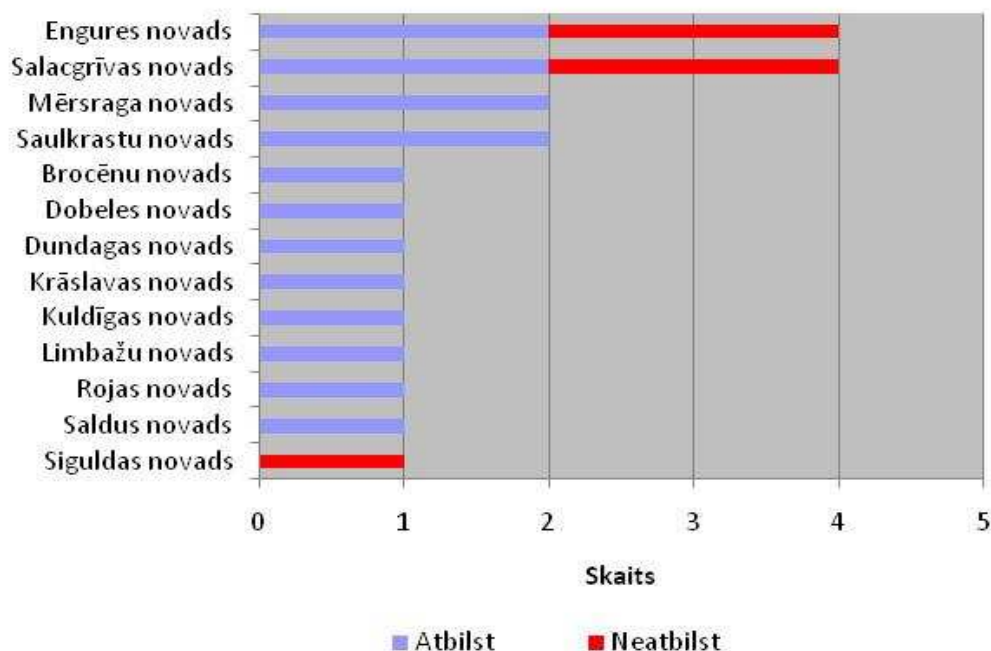
Vērtējot peldvietu kvalitāti republikas nozīmes pilsētās ar vislielāko iedzīvotāju un potenciālo peldētāju skaitu, tā ir uzskatāma par labu (18.att.). Neatbilstoša ilglaicīgā kvalitāte bez jau pieminētās „**Beberliņu**” peldvietas Liepājā bija arī **Kauguru** pludmales peldvietā Jūrmalā un Rīgas **Juglas ezera** peldvietā. Jāatzīmē, ka trīs lielās pilsētās (Rēzeknē, Valmierā un Jelgavā) 2010.gadā nebija nevienas oficiālas peldvietas.

Peldvietu ilglaicīgā kvalitāte novados, kuros 2010.gadā bija oficiālas peldvietas, ir atspoguļota 19.attēlā. Engures novadā neatbilstoša kvalitāte konstatēta **Ragaciema** un **Klapkalnciema** pludmalēs, bet Salacgrīvas novadā – **Salacgrīvas** un **Ainažu** pludmalēs.

Savukārt Siguldas novadā neatbilstoša ilglaicīgā kvalitāte bija **Gaujas upes** peldvietā **Siguldā**.

18.attēls. Kopsavilkums par peldvietu ūdens kvalitātes atbilstību prasībām ilglaicīgā perspektīvā Latvijas republikas nozīmes pilsētās 2010.gadā.

19.attēls. Kopsavilkums par peldvietu ūdens kvalitātes atbilstību prasībām ilglaicīgā perspektīvā dažādos Latvijas novados 2010.gadā.

Detalizēts peldvietu ūdens kvalitātes raksturojums teritoriālā griezumā dots pielikumā.

Peldvietu ūdens kvalitāte upju baseinu apgabalos

ES Ūdens struktūrdirektīva⁹ paredz kardināli jaunu pieeju ūdens saimniecībai dalībvalstīs:

- ūdens saimniecība tiek veikta upju sateces baseina līmenī, ņemot vērā dažādu ūdens resursu lietotāju intereses;
- ūdenssaimniecības elementārā vienība ir virszemes un pazemes ūdensobjekti;
- galvenais kritērijs virszemes ūdeņu kvalitātes novērtēšanai ir tā ekoloģiskā kvalitāte.

Direktīvas darbība aptver upes, ezerus, strautus, pazemes ūdeņus, kā arī jūras un saldūdens sajaukšanās zonu (pārejas ūdeņi) un jūras piekrastes ūdeņus.

Atbilstoši *Ūdens apsaimniekošanas likuma*¹⁰ prasībām Latvijā noteikti četri upju baseinu apgabali, kuru ietvaros jāveic ūdens resursu, t.sk. arī peldvietu ūdeņu apsaimniekošana:

- Daugavas upju baseinu apgabals;
- Gaujas upju baseinu apgabals;
- Lielupes upju baseinu apgabals;
- Ventas upju baseinu apgabals (20.att.).

2010.gadā peldvietu izvietojums baseinu apgabalos ir bijis vairāk vai mazāk vienmērīgs (Ventas apgabalā – 17, Lielupes apgabalā – 12, Daugavas un Gaujas apgabalos- pa 9 peldvietām).

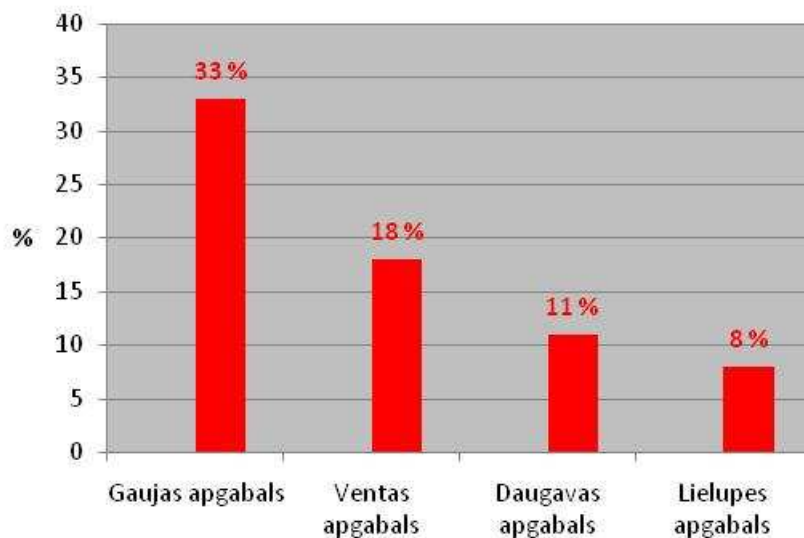

20.attēls. Upju baseinu apgabalu shēma.

⁹ Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy (Water Framework Directive)

¹⁰ Likums pieņemts 2002.gada 12.septembrī; pēdējie grozījumi tajā izdarīti 2010.gada 20.decembrī

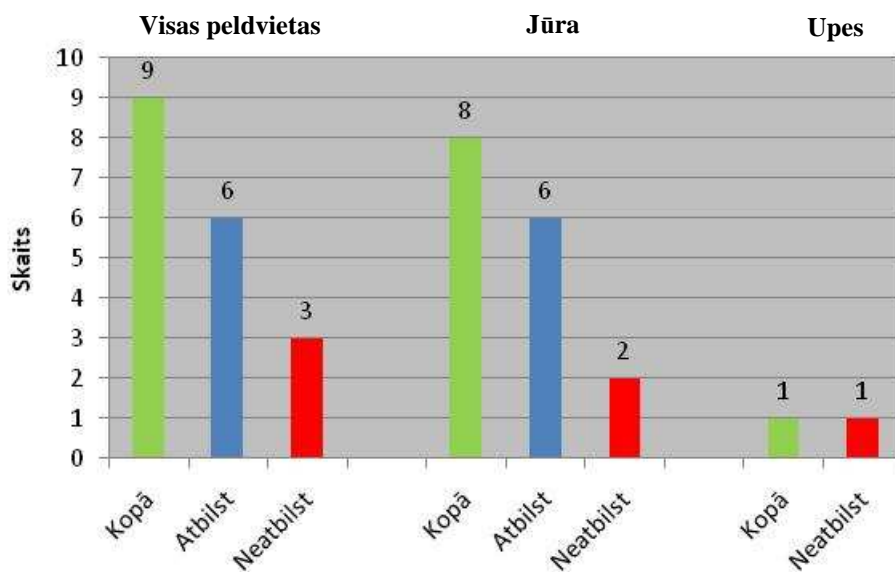
Nosacīti vissliktākā peldvietu ūdens kvalitāte 2010.gadā upju baseinu apgabalu griezumā ir bijusi Gaujas apgabalā, kurā 33 % peldvietu neatbilst mikrobioloģiskās kvalitātes prasībām ilglaicīgā perspektīvā (21.att.). Savukārt Ventas apgabalā šādu neatbilstošu peldvietu īpatsvars ir 18 %, Daugavas apgabalā – 11 %, bet Lielupes apgabalā– 8 %, pateicoties Jūrmalas pludmaļu peldvietu labajai kvalitātei.

21.attēls. Ūdens ilglaicīgās kvalitātes prasībām neatbilstošo peldvietu īpatsvars upju baseinu apgabalos 2010.gadā, analizējot E.coli piesārņojumu.

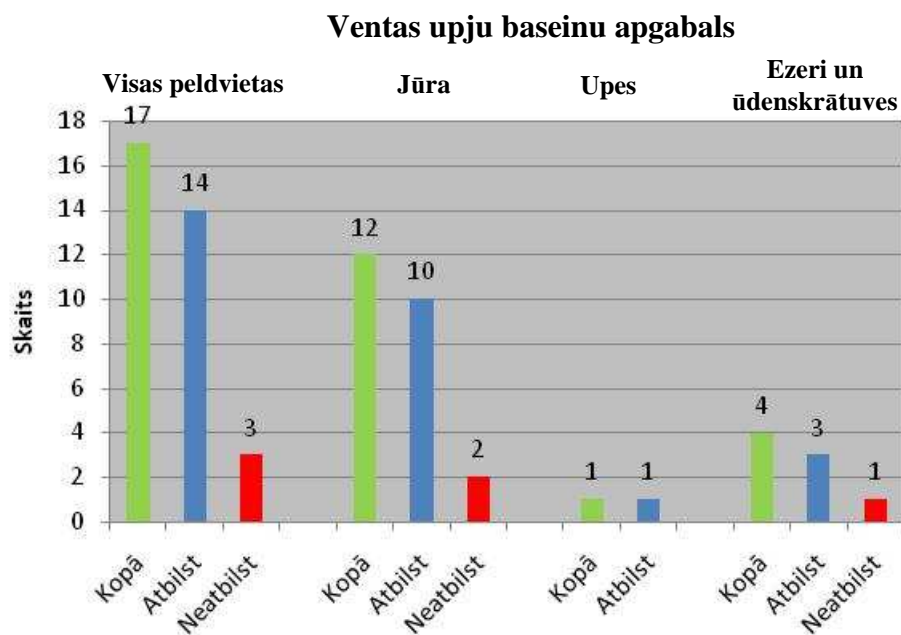
2010.gadā Gaujas apgabalā bija divas ilglaicīgās kvalitātes prasībām neatbilstošas jūras peldvietas (**Salacgrīva** un **Ainaži**), kā arī viena upju peldvieta (**Gaujas upes** peldvieta **Siguldā**) (22.att.).

Gaujas upju baseinu apgabals

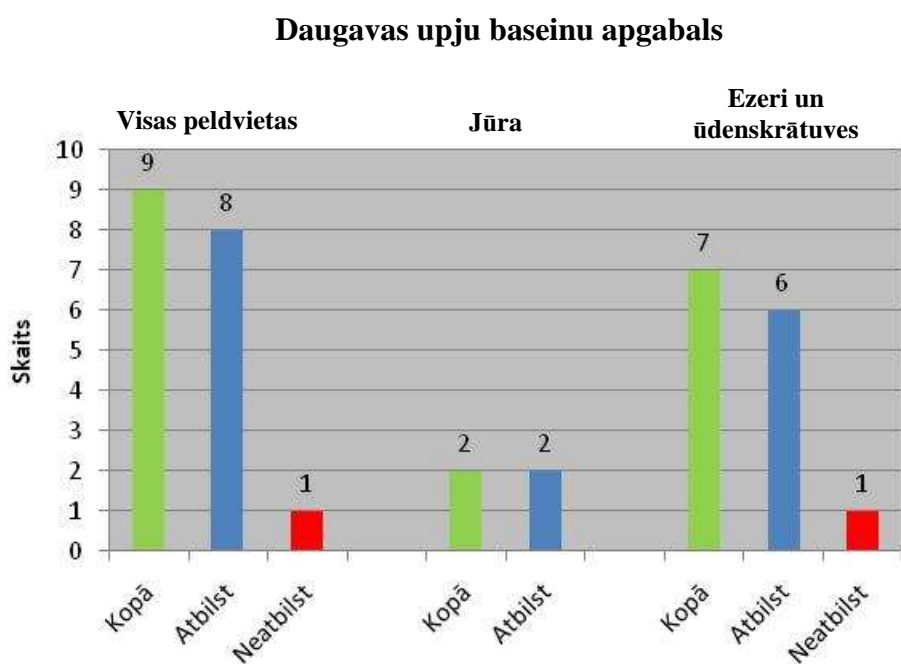
22.attēls. Gaujas apgabala peldvietu atbilstība ūdens kvalitātes prasībām ilglaicīgā perspektīvā 2010.gadā, analizējot E.coli piesārņojumu.

Savukārt Ventas apgabalā konstatētas divas neatbilstošas jūras peldvietas (**Ragaciems** un **Klapkalnciems**) un viena ezeru un ūdenskrātuvju peldvieta (grants karjers „**Beberliņi**” Liepājā) (23.att.).

23.attēls. Ventas apgabala peldvietu atbilstība ūdens kvalitātes prasībām ilglaicīgā perspektīvā 2010.gadā, analizējot E.coli piesārņojumu.

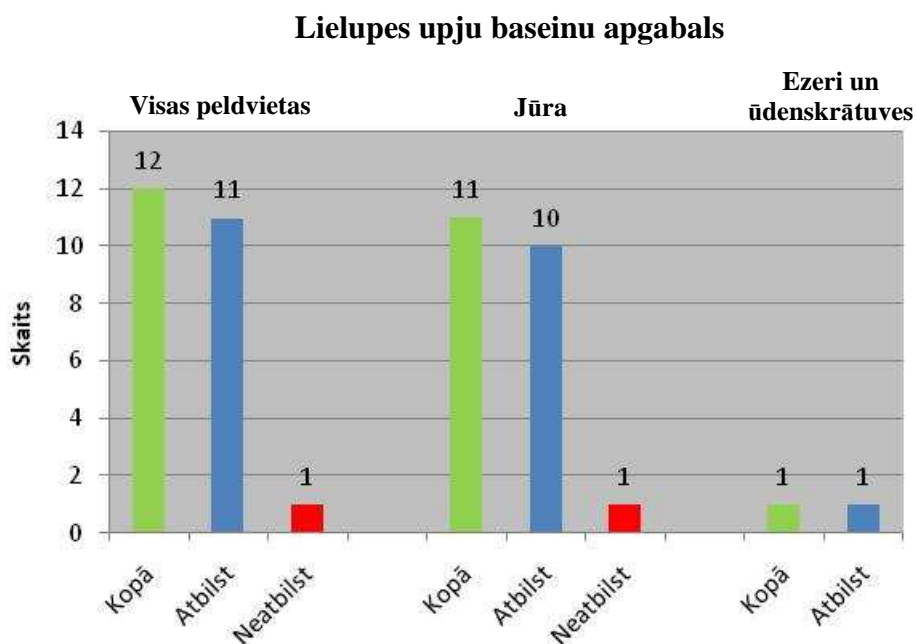
Daugavas apgabalā ir visvairāk ezeru un ūdenskrātuvju peldvietu, no kurām viena (**Juglas ezera** peldvieta Rīgā) 2010.gada peldsezonā nav atbildusi ilglaicīgās kvalitātes prasībām (24.att.).

24.attēls. Daugavas apgabala peldvietu atbilstība ūdens kvalitātes prasībām ilglaicīgā perspektīvā 2010.gadā, analizējot E.coli piesārņojumu.

Praktiski visas Lielupes apgabala peldvietas veido Jūrmalas pludmaļu peldvietas, no kurām tikai **Kauguru** peldvietas kvalitāte 2010.gadā neatbilda ilglaicīgās kvalitātes prasībām (25.att.).

25.attēls. Lielupes apgabala peldvietu atbilstība ūdens kvalitātes prasībām ilglaicīgā perspektīvā 2010.gadā, analizējot E.coli piesārņojumu.

Valsts monitoringa programmā neiekļauto peldvietu ūdens kvalitāte

Jūrmalas un Alūksnes novada pašvaldības ir veikušas atsevišķu sava reģiona peldvietu ūdens kvalitātes novērojumus, kuras 2010.gadā nebija iekļautas oficiālo peldvietu sarakstā (1.tabula). Tā kā ņemto paraugu skaits ir neliels (1-3 paraugi peldsezonas laikā), ir iespējams veikt tikai provizorisku šo peldvietu novērtējumu. Visās papildus novērotajās peldvietās (Lielupes upē, Slokas karjerā un Alūksnes ezerā) ūdens kvalitāte bija laba.

„Zilā karoga” kustība

„Zilā karoga” programma ir viena no piecām globālā Vides izglītības fonda (Foundation for Environmental Education) koordinētajām vides programmām. Vides izglītības fonds ir starptautiska sabiedriska bezpeļņas organizācija, kuras mērķis ir veicināt ilgtspējīgu attīstību ar vides izglītības palīdzību. Fonds savu darbību uzsāka 1981.gadā un šobrīd tajā ir pārstāvētas vairāk kā 60 valstis visos kontinentos. Nacionālajā līmenī katru dalībvalsti fondā pārstāv tās nacionālais Vides izglītības fonds, t. sk. arī Latvijā.

„Zilais karogs” ir brīvprātīgi iegūstams ekosertifikāts, kas tiek piešķirts pludmalēm (peldvietām) un jahtu ostām, kuras nodrošina pavisam 29 kritēriju ievērošanu – gan ūdens kvalitātei, gan arī citās jomās - vides pārvaldības, vides informācijas un izglītības, kā arī

labiekārtojuma un servisa jomās, t.sk. nodrošinot pludmalēs glābšanas dienestu darbību. 2009.-2010.gadā „Zilā karoga” sertifikāts ir piešķirts >3450 pludmalēm un jahtu ostām visā pasaulē, līdz ar to tas ir kļuvis par populārāko un atpazīstamāko tūrisma ekosertifikācijas modeli.

Latvijā „Zilā karoga” programma tika uzsākta 1998.gadā. Katru gadu peldvietu un jahtu ostu atbilstību „Zilā karoga” kritēriju prasībām Latvijā izvērtē peldvietu un jahtu ostu atbilstības novērtējuma komisija vides ministra vadībā. Komisija ir izveidota ar Ministru kabineta rīkojumu un tajā ir pārstāvētas dažādas valsts institūcijas un sabiedriskās organizācijas. Komisija novērtē peldvietas un jahtu ostas, kas vēlas iegūt „Zilā karoga” sertifikātu, un izvirza tās Pasaules „Zilā karoga” balvai. Bez tam 2004.gadā komisija izstrādāja kvalitātes kritērijus peldvietām nacionālā peldvietu kvalitātes sertifikāta saņemšanai. Nacionālais peldvietu kvalitātes sertifikāts ir Latvijas mēroga ekosertifikāts, kurā tiek ņemta vērā Latvijas peldvietu specifika, kā arī Latvijas likumdošana attiecībā uz peldvietu apsaimniekošanu. Nacionālais sertifikāts ir uzskatāms par starpposmu, lai sagatavotos starptautiskā „Zilā karoga” sertifikāta iegūšanai.

2010.gada peld sezonā „Zilais karogs” tika piešķirts šādām Latvijas pludmalēm (peldvietām) un jahtu ostām:

- Liepājas pilsētas pludmalei pie stadiona un dienvidrietumu pludmalei;
- Ventspils pilsētas pludmalei;
- Jūrmalas pilsētas pludmalēm „Majori” un „Jaunķemeri”;
- Rīgas pilsētas Vakarbuļļu pludmalei;
- Engures novada kempinga "Abragciems" pludmalei;
- Daugavpils pilsētas Lielā Stropu ezera peldvietai un Lielā Stropu ezera peldvietai "Stropu vilnis";
- Jēkabpils pilsētas Mežaparka jeb Radžu ūdenskrātuves peldvietai;
- Kuldīgas pilsētas Ventas upes peldvietai „Mārtiņsala”;
- SIA „Ziemeļeiropas jahtu aģentūras „Rietumu krasts”” jahtu piestātnei „Pāvilosta Marina”;
- Liepājas jahtu centram.

Jāatzīmē, ka Jēkabpils Mežaparka (Radžu) ūdenskrātuves peldvietai, kā arī Kuldīgas Ventas upes peldvietai „Mārtiņsala” „Zilā karoga” sertifikāts tika piešķirts pirmo reizi.

2010.gadā veikto peldvietu inspekcijas plānveida kontroles rezultāti

Veselības inspekcija veic oficiālo peldvietu plānveida kontroles peld sezonas laikā, kā arī pārbauda saņemtās iedzīvotāju sūdzības par higiēnas prasību neievērošanu peldvietās. Galvenais kontroles uzdevums ir pārbaudīt, kā tiek ievērotas prasības, kas peldvietām izvirzītas 2008.gada 17.jūnija Ministru kabineta noteikumos Nr. 454 „Peldvietu higiēnas prasības” un 2010.gada 6.aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr. 341 „Peldvietu izveidošanas un uzturēšanas kārtība”. 2010.gadā veikto peldvietu kontroles rezultāti apkopoti 6.tabulā. Katra peldvietas tika apsekota vienu reizi. Atsevišķos gadījumos izlases veidā tika pārbaudīts, kā peldvietas īpašnieks ir novērsis konstatētos trūkumus.

Peldvietu 2010.gada peldsezonas plānveida kontroles rezultāti

Veselības inspekcijas struktūrvienība	Kontroļu kopējais skaits	Kontroļu skaits, kurās konstatēti pārkāpumi	Kontroļu skaits pārkāpumu novēršanas pārbaudei
Sabiedrības veselības kontroles nodaļa	18	5	5
Kurzemes kontroles nodaļa	13	11	2
Zemgales kontroles nodaļa	5	4	0
Vidzemes kontroles nodaļa	5	5	0
Latgales kontroles nodaļa	2	0	0
Kopā	43	25	7

Secinājumi

1. 2010.gadā ūdens kvalitātes monitoringa veikts pavisam **47** peldvietās – **33** jūras piekrastes peldvietās, **12** ezeru un ūdenskrātuvju peldvietās, kā arī **2** upju peldvietās.
2. Katrā peldvietā valsts monitoringa programmas ietvaros tika ņemti **5** ūdens paraugi. Vairākas pašvaldības organizēja papildu paraugu ņemšanu par saviem līdzekļiem, un to analīzes rezultāti ir iekļauti kopējā novērtējumā. Jāatzīmē, ka ES Direktīva 2006/7/EK nosaka, ka minimālajam paraugu skaitam sezonas laikā ir jābūt 4 ūdens paraugiem.
3. Atbilstoši direktīvas 2006/7/EK prasībām, pilnu peldvietas kvalitātes novērtējumu ilglaicīgā perspektīvā var veikt tikai pēc četrpeldsezonu datiem. Ilglaicīgās kvalitātes novērtējumam 2010.gadā, tāpat kā divos iepriekšējos gados, izmantota direktīvā 76/160/EEK apstiprinātā pieeja, balstoties uz E.coli skaitu peldvietas ūdenī.
4. 2010.gada peldsezonā aizliegums peldēties tika noteikts vienu reizi – **Salacgrīvas pludmalē**, kur jūnija otrajā nedēļā tika konstatēts liels mikrobioloģiskais piesārņojums.
5. Ņemot vērā peldvietu ūdens E.coli skaita robežlieluma un mērķlieluma pārsniegumus visas 2010.gada peldsezonas laikā, Latvijā kopumā **17 %** peldvietu neatbilst kvalitātes prasībām ilglaicīgā perspektīvā, respektīvi, pastāv draudi, ka to ūdens kvalitāte nav stabila un ir iespējama epizodiska ūdens kvalitātes pasliktināšanās.
6. Apdraudēta ir **15 %** jūras peldvietu un **17 %** ezeru un ūdenskrātuvju peldvietu ilglaicīgā kvalitāte. Upju peldvietu objektīvs novērtējums kopumā nav iespējams to mazā skaita dēļ.
7. Lielākajās republikas nozīmes pilsētās kopumā peldvietu ūdens kvalitāte ir bijusi laba – tikai **Kauguru** pludmalē Jūrmalā, **Juglas ezera** peldvietā Rīgā un „**Beberliņu**” karjera peldvietā Liepājā konstatēta neatbilstoša ilglaicīgā kvalitāte.

8. Savukārt Latvijas novados neatbilstoša peldvietu kvalitāte ilglaicīgā perspektīvā 2010.gadā konstatēta Engures novada **Ragaciema** un **Klapkalnciema** pludmalēs, Salacgrīvas novada **Salacgrīvas** un **Ainažu** pludmalēs, kā arī Siguldas novada **Gaujas upes** peldvietā **Siguldā**.
9. Atbilstoši Ūdens apsaimniekošanas likuma prasībām Latvijā noteikti 4 upju baseinu apgabali, kuru ietvaros jāveic ūdens resursu, t.sk. arī peldvietu ūdeņu apsaimniekošana.
10. Vissliktākā peldvietu ūdens kvalitāte 2010.gadā upju baseinu apgabalu griezumā vērojama Gaujas apgabalā, kurā **33 %** peldvietu neatbilst mikrobioloģiskās kvalitātes prasībām ilglaicīgā perspektīvā. Ventas apgabalā kvalitātes prasībām neatbilst **18 %**, Daugavas apgabalā - **11 %**, bet Lielupes apgabalā – **8 %** peldvietu.
11. 2010.gada peldsezonā starptautiskais „Zilā karoga” sertifikāts, kas ir populārākais un atpazīstamākais tūrisma ekosertifikāts, tika piešķirts **11** Latvijas peldvietām – Rīgas pilsētas Vakarbuļļu pludmalei, Jūrmalas pludmalēm „Majori” un „Jaunķemeri”, Liepājas pilsētas pludmalei pie stadiona un dienvidrietumu pludmalei, Ventspils pilsētas pludmalei, Engures novada kempinga "Aragciems" pludmalei, Daugavpils pilsētas Lielā Stropu ezera peldvietai un Lielā Stropu ezera peldvietai "Stropu vilnis", Jēkabpils pilsētas Mežaparka jeb Radžu ūdenskrātuves peldvietai, kā arī Kuldīgas pilsētas Ventas upes peldvietai „Mārtiņsala”.
12. 2010.gada peldsezonā tika veiktas **43** peldvietu inspekcijas plānveida kontroles (pa vienai katrā peldvietā), un **25** peldvietās tika konstatēti higiēnas un drošības prasību pārkāpumi.

PIELIKUMS

**Peldvietu ūdens kvalitāte ilglaicīgā perspektīvā, analizējot
E.coli skaitu ūdenī, visā 2010.gada peldsezonas laikā
kopumā Latvijas republikas nozīmes pilsētās un novados**

Daugavpils

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Liels Stropu ezers	Daugavpils	Atbilst	Piešķirts „Zilā karoga” sertifikāts
Liels Stropu ezers, peldvieta „Stropu vilnis”	Daugavpils	Atbilst	Piešķirts „Zilā karoga” sertifikāts
Šūņu ezers, mikrorajons “Vecā Forštate”	Daugavpils	Atbilst	

Jēkabpils

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Mežaparka (Radžu) ūdenskrātuve, peldvieta pie centrālās ieejas	Jēkabpils	Atbilst	Piešķirts „Zilā karoga” sertifikāts

Jūrmala

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Asari	Jūrmala	Atbilst	
Bulduri	Jūrmala	Atbilst	
Dubulti	Jūrmala	Atbilst	
Dzintari	Jūrmala	Atbilst	
Jaunķemeri	Jūrmala	Atbilst	Piešķirts „Zilā karoga” sertifikāts
Kauguri	Jūrmala	Neatbilst	
Lielupe	Jūrmala	Atbilst	
Majori	Jūrmala	Atbilst	Piešķirts „Zilā karoga” sertifikāts
Melluži	Jūrmala	Atbilst	
Pumpuri	Jūrmala	Atbilst	
Vaivari	Jūrmala	Atbilst	

Liepāja

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Grants karjers "Beberliņi"	Liepāja	Neatbilst	
Dienvidrietumu pludmale	Liepāja	Atbilst	Piešķirts „Zilā karoga” sertifikāts
Pludmale pie stadiona	Liepāja	Atbilst	Piešķirts „Zilā karoga” sertifikāts

Rīga

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Bābelīte	Rīga	Atbilst	
Vecāķi	Rīga	Atbilst	
Vakarbuļļi	Rīga	Atbilst	Piešķirts „Zilā karoga” sertifikāts
Juglas ezers	Rīga	Neatbilst	
Daugavgrīva	Rīga	Atbilst	

Ventspils

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Būšnieku ezers	Ventspils	Atbilst	
Ventspils pilsētas pludmale	Ventspils	Atbilst	Piešķirts „Zilā karoga” sertifikāts
Staldzenes pludmale	Ventspils	Atbilst	

Brocēnu novads

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Cieceres ezers	Brocēni	Atbilst	

Dobeles novads

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Gaurata ezers	Dobeles pagasts	Atbilst	

Dundagas novads

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Kolka	Kolkas pagasts	Atbilst	

Engures novads

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Abragciems	Engures pagasts	Atbilst	Piešķirts „Zilā karoga” sertifikāts
Klapkalnciems	Engures pagasts	Neatbilst	
Ķesterciems	Engures pagasts	Atbilst	
Ragaciems	Lapmežciema pagasts	Neatbilst	

Krāslavas novads

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Zirga ezers	Krāslavas pagasts	Atbilst	

Kuldīgas novads

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Ventas upe, peldvieta „Mārtiņsala”	Kuldīga	Atbilst	Piešķirts „Zilā karoga” sertifikāts

Limbažu novads

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Skultes pludmale, peldvieta „Lauču akmens”	Skultes pagasts	Atbilst	

Mērsraga novads

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Mērsrags	Mērsraga pagasts	Atbilst	
Upesgrīva	Mērsraga pagasts	Atbilst	

Rojas novads

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Roja	Rojas pagasts	Atbilst	

Salacgrīvas novads

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Ainaži	Ainaži	Neatbilst	
Salacgrīva	Salacgrīva	Neatbilst	
Peldvieta „Meleku līcis”	Salacgrīvas pagasts	Atbilst	
Tūja, peldvieta „Jūrasdzeņi”	Liepupes pagasts	Atbilst	

Saldus novads

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Saldus ezers	Saldus	Atbilst	

Saulkrastu novads

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Saulkrasti, peldvieta centrā	Saulkrasti	Atbilst	
Saulkrasti, peldvieta pie glābšanas stacijas	Saulkrasti	Atbilst	

Siguldas novads

Peldvietas nosaukums	Atrašanās vieta	Mikrobiol. kvalitāte	Piezīmes
Gaujas upe, pilsētas peldvieta	Sigulda	Neatbilst	E.coli mērķlielums pārsniegts visos paraugos

Pārskatu sagatavoja:

Normunds Kadiķis – Uzraudzības plānošanas un attīstības departamenta Vides veselības nodaļas vecākais speciālists - vides veselības analītiķis